

GRAMATYKA

OSOBLIWOŚCI W ODMIANIE RZECZOWNIKÓW - KSIĄDZ

Proszę przyrzeć się odmianie rzeczownika *ksiądz*, a następnie uzupełnić ćwiczenie poniżej.

PRZYPADEK	LICZBA POJEDYNCZA	LICZBA MNOGA
mianownik (NOM)	ksiądz	księża
dopełniacz (GEN)	księdza	księży
celownik (DAT)	księdzu	księżom
biernik (ACC)	księdza	księży
narzędnik (INST)	księdzem	księżmi
miejszownik (LOC)	księdzu	księżach
wołacz (VOC)	księżo	księża

Liczba pojedyncza

1. Pensja _____ w niektórych parafiach jest niższa niż minimalna płaca.
2. Po mszy _____ często rozmawia z parafianami.
3. _____ to chrześcijański duchowny, posiadający święcenia kapłańskie.
4. Parafianie zadają sobie pytanie ile dać _____ pieniędzy w kopercie jako ofiarę na potrzeby Kościoła.
5. - _____ Profesorze, rozmawialiśmy ostatnio o tym jakie wymagania musi spełnić kandydat do święceń kapłańskich?
6. *Byłem* _____ to pamiętniki napisane przez byłego _____ Romana Kotlińskiego.
7. Czy warto być _____? Pozycja społeczna _____ uległa degradacji.

Liczba mnoga

8. System wynagradzania w Kościele powoduje frustrację _____.
9. Film Wojciecha Smarzowskiego "Kler" opowiada o _____.
10. _____ w Polsce często pracują w szkołach jako katecheci.
11. _____ są dzisiaj bodajże najbardziej krytykowaną grupą społeczną.

Książe, ksiądz i księżyc to wyrazy należące do jednej rodziny wyrazów. Ksiądz w czasach prastłowiańskich był niekoronowanym władcą. Dzieckiem księdza był książę (pierwotnie *to książę*, później *ten książę*). W średniowieczu powstały tzw. nazwy odojcowskie: od król - królewic(z), od pan - panic(z) i od ksiądz - księżyc. Później księdzem zaczęto nazywać duchownego, księciem - niekoronowanego władcę, a księżycem - satelitę Ziemi (XV w.). Słońce uważano za wielkiego władcę, a świecące nocą ciało niebieskie za małego władcę, czyli księżycyca.